EINDVERSLAG

Consultatie Marineterrein Amsterdam

Aanvullende consultatieronde voor de NvU Marineterrein

Amsterdam 2020-2021

INHOUDSOPGAVE

1. Consultatieronde 2020-2021 4
Waarom, met wie en hoe

2. Belangrijkste reacties 10

3. Proces 16
Afwegingen en vervolgproces

4. Gespreksverslagen 18
Gespreksverslagen buurtgesprekken

5. Gespreksverslagen 20
Samenvatting gesprekken (bewoners)organisaties

1

Consultatieronde 2020-2021

Waarom, met wie en hoe

Het Marineterrein heeft een rijke geschiedenis, maar is eeuwenlang een gesloten gebied geweest. Vanaf 2015 is het terrein langzamerhand opengesteld. Inmiddels ontdekken steeds meer Amsterdammers het gebied om te wandelen, te werken, te leren, te zwemmen of te recreëren. De komst van innovatieve bedrijven en instellingen hebben het terrein een nieuw gezicht gegeven. Geleidelijk transformeert het van een gesloten, onbekend gebied naar een open, stedelijk deel van de stad waar in de toekomst ook gewoond gaat worden. In 2020 en 2021 is de gemeente daarom in gesprek gegaan met omwonenden, ondernemers en geïnteresseerden over de toekomst van het gebied.

Waarom een aanvullende consultatieronde?

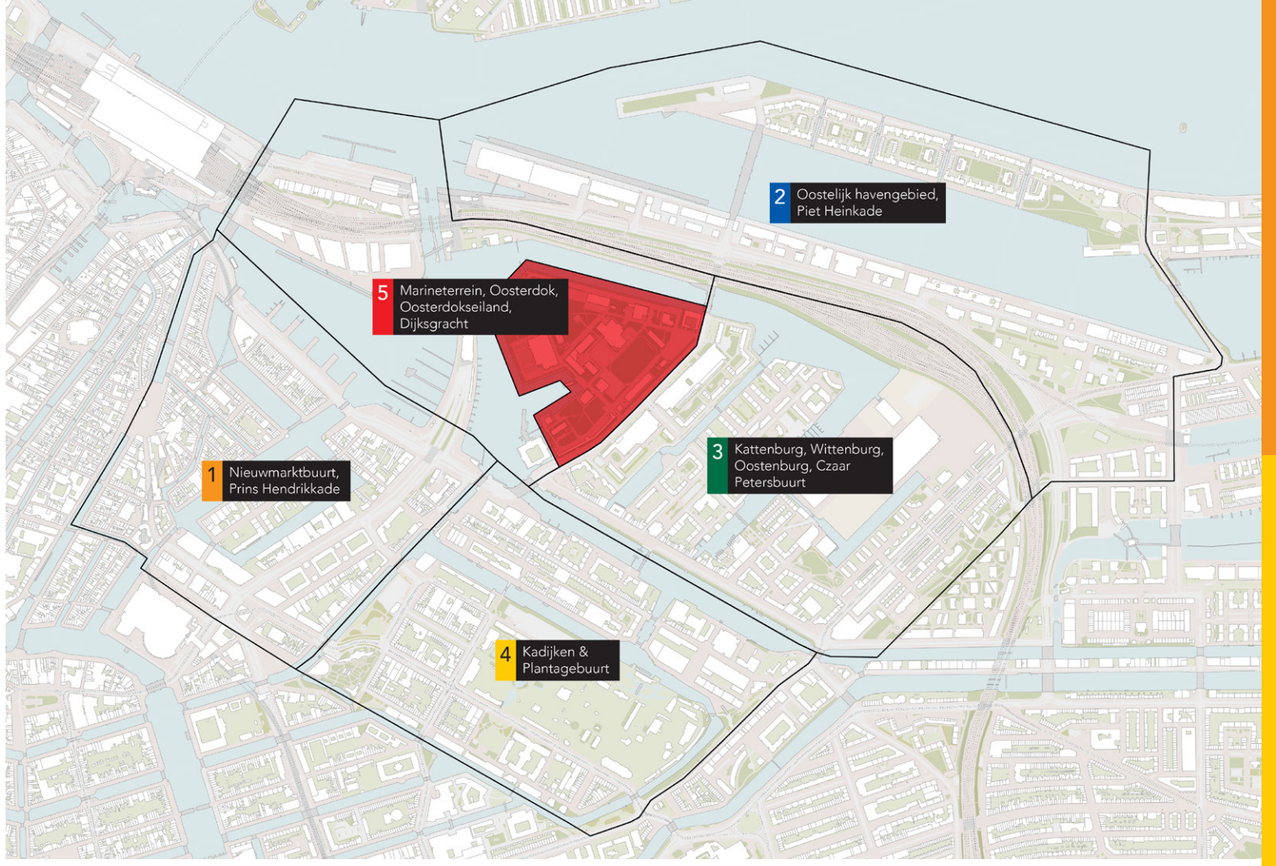
Het Marineterrein is een bijzondere en begeerlijke plek voor de stad. De ontwikkeling van dit gebied vraagt daarom om een zorgvuldige maatschappelijke consultatie. De aanleiding voor de consultatie op dit moment zijn nieuwe afspraken, gemaakt in 2019, tussen het Rijk en de gemeente Amsterdam over de toekomstige ontwikkeling van het terrein. Als kader voor de nieuwe ontwikkelingen stelt de gemeente een projectnota op. Belangrijk onderdeel van de projectnota is de nota van uitgangspunten. Voorafgaand aan de formele besluitvorming en inspraak voor de nota heeft de gemeente een consultatieronde georganiseerd. Zo wordt met dit proces in beeld gebracht welke inzichten en ideeën er leven onder omwonenden, bedrijven en instellingen op het Marineterrein en in de omgeving.

In 2017, toen het gebied net opengesteld was en het college het principebesluit voor de ontwikkeling van het Marineterrein had genomen, is de eerste informatie- en consultatieronde georganiseerd. Dit was voor veel mensen een eerste kennismaking met het terrein. Aangezien de situatie sinds 2017 veranderd is, heeft de gemeente een aanvullende consultatieronde georganiseerd. Daarnaast is er ten opzichte van de eerste consultatieronde meer bekend over de mogelijke ontwikkelingen en is er veel ervaring opgedaan met de tijdelijke programmering op het terrein. Dit zorgt voor een goede basis om de plannen te bespreken en verder uit te werken.

Het volledige verslag van de informatie en consultatieronde in 2017 is op amsterdam.nl/marineterrein te downloaden.

"De gesprekken met buurtbewoners, ondernemers en betrokkenen hebben veel waardevolle ideeën, meningen en informatie opgeleverd."

Wethouder - Victor Everhardt

Afbeelding 1: Betrokkenen consultatie

Wie is er betrokken?

De eerste consultatieronde liet al zien dat het Marineterrein een zeer geliefde plek is bij veel Amsterdammers, met name de bewoners uit de buurten om het Marineterrein heen weten het gebied goed te vinden. Daarom zijn de bewoners en ondernemers uit de buurten op en rond het Marineterrein uitgenodigd deel te nemen aan de consultatie (zie afbeelding 1). Ook geïnteresseerden van buiten deze buurten konden meepraten over de toekomst van het gebied.

Hoe betrokken?

De consultatieronde ging van start tijdens de coronacrisis. Dit maakte het niet mogelijk fysieke bijeenkomsten te organiseren. Om toch een divers en groot bereik te hebben en geïnteresseerden op verschillende manieren de kans te geven om mee te praten is er gekozen voor een combinatie van online en offline technieken. Daarnaast is er een klankbordgroep samengesteld die adviseerde en toezag op een zorgvuldig verloop van het proces. Hieronder worden de verschillende methodes toegelicht.

Klankbordgroep

Ter ondersteuning van de maatschappelijke consultatie is een klankbordgroep samengesteld. Via een open oproep heeft de gemeente Amsterdam gevraagd of er betrokkenen en belangstellenden op het rond het Marineterrein zijn die, met een relevante en brede achterban, de consultatie willen bewaken. Op de open oproep hebben negen bewoners gereageerd. Zij wonen in verschillende buurten rondom het Marineterrein (soms al lang, soms korter), volgen de ontwikkelingen van het Marineterrein en omgeving (soms actief, soms indirect), hebben in meer of mindere mate een achterban en dragen het Marineterrein een warm hart toe.

Tijdens een startbijeenkomst met de klankbordgroep is verder ingegaan op de rol van de klankbordgroep. Zowel de gemeente als de leden van de klankbordgroep hebben hun verwachtingen naar elkaar uitgesproken en de volgende rol geformuleerd:

1. Mee te denken over hoe de omgeving het beste bereikt kan worden.
2. Te controleren of de informatie navolgbaar en voor de omgeving relevant is: sluit het aan bij wat er leeft en speelt?
3. Te controleren of opbrengsten zorgvuldig gedocumenteerd en verwerkt worden.
4. Scherp te zijn op interessante informatie of inzichten die extra uit de consultatie volgen; de zogenoemde 'bijvangst'.

Eerste informatiekrant - Nov. 2020

Tweede informatiekrant - Sept. 2021

De klankbordgroep heeft een waardevolle rol vervuld in het consultatieproces door de gemeente te adviseren, mee te denken en te controleren op het doorlopen van een zorgvuldig proces.

Informatiekrant

Als start en afronding van het consultatieproces is een informatiekrant verspreid. Naast het informeren van geïnteresseerden en belanghebbenden over de ontwikkeling nodigde de krant ook uit deel te nemen aan de consultatie. De krant is zowel digitaal als op papier verspreid. De informatiekrant is verspreid onder de bewoners en ondernemers uit buurten om het Marineterrein (20.000 huishoudens) en digitaal via de kanalen van de gemeente en bureau Marineterrein.

De eerste informatiekrant, die in november 2020 verscheen, presenteerde het concept stedenbouwkundigraamwerk van de NvU en riep mensen op hun reactie te geven. Dit konden zij doen via een online reactieformulier of in buurtgesprekken.

In de tweede informatiekrant werden de reacties uit de buurt gedeeld en toegelicht wat er met de reacties is gedaan. Aan de hand van interviews met vertegenwoordigers uit de buurt zijn de verschillende reacties op de concept NvU geïllustreerd. Daarnaast is in de krant een samenvatting gegeven van de concept NvU en toegelicht hoe het vervolg/inspraakproces verloopt. De krant verscheen in september 2021.

De informatiekranten zijn op amsterdam.nl/marineterrein te downloaden.

Buurtgesprekken en online reactieformulier

Bewoners, ondernemers en geïnteresseerden konden tijdens buurtgesprekken of via een online reactieformulier reageren op de eerste informatiekrant. Per buurt konden mensen zich aanmelden voor een online buurtgesprek. In verband met de coronamaatregelen was het niet mogelijk de gesprekken op locatie plaats te laten vinden. Om toch een goed gesprek te voeren zijn de online bijeenkomsten in kleine groepen georganiseerd. De buurtgesprekken startten met een korte presentatie over het stedenbouwkundigraamwerk en een filmpje van de maquette van het raamwerk. Door de combinatie van beelden, een mondelinge toelichting en achtergrondinformatie uit de krant was het verhaal voor de meeste mensen goed te volgen en waren de deelnemers goed voorbereid. Na de presentatie konden de deelnemers zelf onderwerpen aandragen waar ze het gesprek over wilden voeren. Bijvoorbeeld de hoeveelheid groen in de plannen, bouwhoogte, woningbouwprogramma etc.

Mensen die niet deel konden nemen aan de online gesprekken konden via een online reactieformulier reageren. In totaal hebben er circa 100 mensen deelgenomen aan de buurtgesprekken en zijn er ruim 80 online reacties binnengekomen. Per buurt waren dit de volgende aantallen deelnemers:

1. Nieuwmarktbuurt en Prins Hendrikkade: 14
2. Oostelijk Havengebied en Piet Heinkade: 15
3. Kattenburg, Wittenburg, Oostenburg en Czaar Peterbuurt: 38
4. Kadijken en Plantagebuurt: 12
5. Marineterrein, Oosterdok, Oosterdokseiland en Dijksgracht: 17

In hoofdruk 4 staan de gespreksverslagen van de buurtgesprekken.

15 Buurtgesprekken

96 Deelnemers

(Bewoners)organisaties

Als aanvulling op de buurtgesprekken zijn er gesprekken gevoerd met bewonersorganisaties, verenigingen en ondernemers die op en rond het Marineterrein actief zijn. Deze organisaties vertegenwoordigen verschillende doelgroepen en belangen. In hoofdstuk 5 staan de samenvattingen van de gesprekken met de organisaties opgenomen.

Gesprek wethouder – Klankbordgroep

In juni 2021 heeft Wethouder Everhart de raadscommissie geïnformeerd over de koers en de voortgang van de concept nota van uitgangspunten en de aandachtspunten voortgekomen uit de consultatie. Ter voorbereiding van deze commissievergadering heeft de wethouder heeft zich door de consultatieklankbordgroep laten informeren over de ideeën en meningen rond een aantal belangrijke onderwerpen, zoals de dichtheid van de bebouwing, het groen en de openbare ruimte. September 2021 heeft de raadscommissie plaatsgevonden en zijn de punten besproken.

Communicatiekanalen

Het planvormingsproces voor de ontwikkelingen op het Marineterrein is een langlopend proces. Het is daarom belangrijk dat alle informatie over de plan- en besluitvorming ontsloten wordt vanaf één plek. De centrale plek hiervoor is de projectpagina van de gemeente Amsterdam: amsterdam.nl/marineterrein. Aanvullend hierop wordt de omgeving periodiek geïnformeerd over actuele ontwikkelingen via andere bestaande kanalen, zoals:

1. Nieuwsbrief stadsdeel centrum
2. Website Bureau Marineterrein
3. Social media bureau Marineterrein
4. Petersburgjournaal
5. Buurtplatform eilandenoverleg

Krachtenveld

Bewoners en ondernemers

Commissies en adviesorganen

Samenwerkings-partijen

Externe expertise

2

Belangrijkste reacties

De buurtgesprekken met omwonenden, ondernemers en gebruikers over de toekomst van het Marineterrein leverden verschillende inzichten op. Zo is het terrein voor bewoners van de Nieuwmarktbuurt een belangrijke ontmoetingsplek. Deelnemers van de Kadijken en de Plantagebuurt waarderen het Marineterrein vooral om de ruimte, het groen en de rust. Bij de bewoners van de Museumhaven ging het gesprek met name over de brug richting de NEMO-pier. Kattenburgers riepen op een harde grens tussen het Marineterrein en Kattenburg te voorkomen en kwamen met eigen uitgangspunten vanuit de buurt. Bewoners van de Piet Heinkade zien het Marineterrein letterlijk als hun uitzicht en willen graag een ontwikkeling met veel meer aaneengesloten groen. Ze missen vooral een groen park in dit deel van de stad. Hieronder wordt per onderwerp een overzicht gegeven van de belangrijkste reacties.

Stedenbouwkundig raamwerk

- Het voorlopig stedenbouwkundig raamwerk lijkt erg dicht en vol bebouwd. Er is te weinig ruimte voor groen.
- Er zijn zorgen over wind en tocht, vanwege de lange rechte straten en hoge bebouwing.
- Onderzoek of je elders in de stad meer kan verdichten zodat het Marineterrein minder vol bebouwd hoeft te worden.
- De stedenbouwkundige opzet is recht toe recht aan. Een afwijkende of organische opzet past meer bij het gebied en is innovatiever.
- Het plan is sympathiek. Het had veel dichter bebouwd kunnen worden dan het raamwerk nu laat zien.
- Er zijn zorgen om de hoge bebouwing, met name aan de Kattenburgerstraat. De bewoners uit Kattenburg benadrukken dat voorkomen moet worden dat Kattenburg letterlijk en figuurlijk in de schaduw kom te liggen van het Marineterrein. Letterlijk vanwege de hoogbouw, en figuurlijk door het een wijk voor de ‘hip en happy few’ te maken.

“Ik offer die woningen graag op voor een goed stadspark”

Marlou Visser
vertegenwoordiger Buurtplatform Kattenburg

“De muur blijft staan, maar je moet wel zorgen dat het een beetje een eenheid wordt. We willen geen eiland op een eiland.”

Gedi van Schriek
vertegenwoordiger Buurtplatform Kattenburg

- De bewoners van de Dijksgracht en Piet Heinkade uiten hun zorgen over hoogbouw. Er zijn met name zorgen over mogelijke geluidsoverlast door weerkaatsing van geluid via het water.
- Het gebied heeft een rijke historie. Benut deze door dit terug te laten komen in de stedenbouwkundige structuur en architectuur.
- Een goede mix aan bebouwingstypen en functies wordt ondersteund en gewaardeerd.

Behoud groene karakter

- Tussen de bebouwing is groen aanwezig. Mogelijk komt dit onvoldoende tot zijn recht door de hoge bebouwing, met name tussen de straten.
- Er is een wens voor meer groen. Het terrein wordt nu door veel omwonenden gebruikt als park. Daarom wordt de oproep gedaan minder bebouwing te realiseren en meer groen, bijvoorbeeld rondom de Scheepskameel.
- De kwaliteit van het huidige groen is dat er een open, wijds uitzicht is vanaf het water naar de stad. De wens is geuit om dit te behouden.
- Behoud grote bomen, bijvoorbeeld die langs de Dijksgrachtkade.
- Het groen is nu redelijk versnipperd in het plan. Door meer aaneengesloten groen te maken, wordt het functioneler.

- De voorkeur gaat uit naar een royale, parkachtige inrichting van het groen.
- Maak het groen vooral voor de buurt, bijvoorbeeld met moestuinen.
- De daken bieden ook ruimte voor groen. Dit is echter vooral van meerwaarde voor de bewoners. Bezoekers kunnen hier moeilijk gebruik van maken.

Woonvormen, woonconcepten en doelgroepen

- De oproep is gedaan om atelierwoningen voor kunstenaars te maken.
- Als verbinding met bedrijven en onderwijs is het interessant studentenwoningen te realiseren.
- Maak een diverse wijk met betaalbare woningen. Realiseer bijvoorbeeld ook huisvesting voor de achterblijvers op de woningmarkt (zoals senioren, jongeren en statushouders).
- De woningen moeten niet kleiner worden dan 50m2. Woningen vanaf 50m2 zijn namelijk levensloopbestendig en passen bij veel verschillende doelgroepen.
- Er is steun voor innovatieve woonconcepten zoals wooncoöperaties. Met de ontwikkeling van wooncoöperaties geef je mensen de mogelijkheid echt voor hun behoefte te bouwen.
- Er is behoefte aan wooncluster voor ouderen. De clusters kunnen gecombineerd worden met voorzieningen en ontmoetingsruimtes.

Voorzieningen

- Er is behoefte aan een (buurt)supermarkt. De supermarkten in de omgeving zijn al erg druk.
- Er zijn zorgen om geluidsoverlast van het sportveld.
- Medische voorzieningen voor onder andere oudere bewoners zijn gewenst.
- Gebruik sportveld: De oproep wordt gedaan een dynamisch veld te creëren voor meerdere sporten. Bijvoorbeeld hockey, rugby en American football.
- Het voorzieningenniveau in de omgeving van het Marineterrein is laag. Gedacht kan worden aan een natuurspeelterrein, speel-o-theek, winkels, café met kinderdeel en sportfaciliteiten.

“Stop verdere verstening, ga voor groen!”

Siep de Haan
bewoner Piet Heinkade

Bereikbaarheid fietsers en voetgangers

- Zorg voor een goede verbinding met omliggende buurten. Maak daarom niet alleen een plan voor het Marineterrein, maar een visie voor heel Oosterdok/ eilanden.
- Een tweede brug verbetert niet veel aan de bereikbaarheid. De bruggen liggen circa 150 meter uit elkaar, dus dat lijkt overbodig. Een belangrijke waarde van het Marineterrein is het eilandgevoel. Een extra brug doet afbreuk aan deze kwaliteiten en aan het weidse zicht over het water.
- De aanlanding van de brug op de Nemo-Pier wordt als onveilig ervaren. De Nemopier is al erg druk en heeft weinig ruimte.
- De brug aan de Dijksgracht was een tijdelijke brug, maar in de plannen wordt dit een definitieve brug. Indien het een definitieve brug wordt, gaat de voorkeur uit naar een doorzichtige brug die het uitzicht niet te veel belemmert.
- Onderzoek een alternatieve verbinding voor de brug naar de Nemopier, Bijvoorbeeld een pontje.
- Kijk ook naar het autoverkeer op de Prins Hendrikkade. Het zou mooi zijn als het laatste deel van het Oosterdok ook autovrij/luw wordt.
- Er is behoefte aan een goede langzaamverkeersverbinding naar de Oostelijke Eilanden, via de NEMO-pier naar het Oosterdokseiland en de Nieuwmarktbuurt.
- Neem de herinrichting Kattenburgerstraat mee in het project. Vergroot het plangebied zodat er meer verbinding tussen de twee buurten is. De Kattenburgerstraat zou dan bijvoorbeeld alleen voor bestemmingsverkeer kunnen zijn.

"Voor een brug tussen het Marineterrein en de NEMO-pier ontbreken nut en noodzaak."

Marijke van Bodengraven
voorzitter stichting Museumhaven Amsterdam

Verschillende gebruikers

- Ontwikkel een programma met diverse, betaalbare voorzieningen en werkplekken voor verschillende mensen. Dit is belangrijk voor de sociale cohesie en zorgt ervoor dat het een buurt wordt met meerwaarde voor jongeren uit de omgeving die hier kunnen werken, recreëren en wonen.
- Het curatorschap op het Marineterrein is belangrijk om de community functioneel en relevant te houden. Daarom is sturing in de toekomst ook wenselijk. Dit kan door het stellen van duidelijke parameters waar bedrijven en instellingen aan moeten voldoen.
- Het volgende uitgangspunt zou in de NvU opgenomen kunnen worden om een verbinding met de omgeving te maken: Het Marineterrein moet ten goede komen aan de mensen uit de buurt.

Autovrij Marineterrein

- Maak ruimte voor (auto)deelconcepten. Dergelijke concepten dragen ook bij aan het creëren van een community.
- De meeste deelnemers vinden een autovrije ontwikkeling een goed idee.
- Is het realistisch dat pakketjes met elektrische wagentjes rondgebracht worden? Maak liever hubs aan de randen van het terrein waar pakketjes bezorgd kunnen worden.
- Het realiseren van logistieke hubs is interessant, maar een aandachtspunt is het leveren van versproducten. Horeca moet vaak direct hun producten ontvangen en controleren.
- Mogelijk kan de parkeergarage aan de Kattenburgerstraat worden gebruikt voor bewoners en bezoekers om te parkeren.
- Bestem de wijk voor mensen zonder auto, zoals de wijk Merwedekanaalzone In Utrecht.
- Zorg over toename aan verkeersdruk (Kattenburgerstraat, Piet Hein) en parkeeroverlast.

Bedrijven en instellingen

- Bied ruimte aan ambachten en bedrijven die werken met hun handen. Daar is namelijk ook veel innovatie.
- Bied ruimte aan kunst in de brede zin, expositieruimtes, ateliers en kunstenaarswoningen.

De locatie is te uniek om daar een gewoon woonwijkje te maken. Zodra je die poort doorgaat, stap je als het ware de toekomst in. Iedereen is hier bezig met innovatie.

Koert van Mensvoort
creatief directeur bij Next Nature Network, deel van de community van het Marineterrein

Kunst en innovatie gaan namelijk goed samen.

- Innovatieve bedrijven ook welkom zijn op Kattenburg, niet alleen op het Marineterrein.
- Om de toegang tot de community op het Marineterrein laagdrempelig te houden, is een regeling voor startups interessant. Zo blijft er ruimte voor rafelranden en wordt het geen exclusieve werkplek.
- Goed idee om innovatieve werkplaatsen te realiseren. Voor startups is het moeilijk werkruimtes te vinden waar je zowel ideeën kan bedenken als uitvoeren.
- Corona heeft laten zien dat op afstand werken in veel gevallen goed mogelijk is. Dit zal waarschijnlijk in de toekomst ook zo blijven. Maakt daarom ruimte voor hybride werkplekken, waar verschillende bedrijven voorzieningen met elkaar delen.

Gebruik openbare ruimte

- Het wordt gewaardeerd dat er zoveel mogelijk openbare ruimte is gecreëerd in de plannen.

"Een duurzame ontwikkeling van het Marineterrein is prima, maar dat mag niet ten koste gaan van de duurzaamheid van je buren. Daarom heb ik de gebouwen het liefst zo laag mogelijk"

Arnoud ten Haaft
woonboot bewoner Dijksgracht

- Houd ruimtes open zodat bewoners en gebruikers dit zelf in kunnen vullen.
- Bebouwing versus openbare ruimte: Laat de bebouwing op het Marineterrein ook onderdeel uitmaken van het groen en de openbare ruimte. Groene daken kunnen een ecologische, sport en recreatieve functies hebben. Via 'olifantenpaadjes' in gebouwen en loopbruggen kunnen de daken bereikt worden en met elkaar verbonden worden.
- Voor openbaar groen zijn de volgende functies genoemd:

1. Sport
2. Recreatie
3. Speelplekken voor kinderen
4. Plek waar honden los kunnen lopen
5. Primair een wandelgebied met bankjes. Geen fietsers door het park
6. Diversiteit in beplanting
7. Open grasvelden waar mensen kunnen zitten.

Duurzaamheid

- Deelnemers vinden biodiversiteit een belangrijk thema en vragen hier meer aandacht voor.
- Visie oostelijke eilanden: Kans om de buurt bij duurzaamheidsthema's te betrekken bijvoorbeeld met de energietransitie en watermanagement. Maak een gezamenlijke aanpak voor de oostelijke eilanden. Er moeten namelijk oplossingen gevonden worden voor de hele omgeving.
- De kwaliteit van het water is nu niet altijd goed genoeg om te zwemmen. Het is een kans dit te verbeteren bij de ontwikkeling van het terrein.

Sociaal & leefbaarheid

- Er zijn zorgen over de leefbaarheid. Het terrein is nu al druk, dit zal in de toekomst alleen maar toenemen.
- Laagdrempelige verbinding met de buurten wordt gemist in de plannen.
- Er moet voorkomen worden dat het Marineterrein een pretpark wordt. Dus geen reuzenrad of exclusieve jachthaven, maar een plek voor de buurt.
- Leren, wonen, werken zijn nu de pijlers van het plan, maar voeg hier ook leven aan toe. Deze zachte waarden zijn onvoldoende terug te vinden en moeten een plek krijgen in het ontwerp en de uitvoering van de plannen op het Marineterrein.
- Kijk door de ogen van kinderen naar de plannen. Dat is pas innovatief!

3

Proces

Afwegingen en vervolgproces

In november 2020 zijn de eerste plannen voor het Marineterrein gepresenteerd in de informatiekrant. Hierover is, zoals beschreven in dit verslag, de gemeente in gesprek gegaan met omwonenden, ondernemers en gebruikers van het terrein. Naar aanleiding van de gesprekken zijn de plannen waar mogelijk geoptimaliseerd. De consultatie heeft namelijk zeer veel aandachtspunten opgeleverd. Aan álle wensen van bewoners tegemoetkomen, heeft verregaande consequenties voor de ambities die Amsterdam heeft op het gebied van woningbouw en werkgelegenheid. Hieronder worden de belangrijkste aanpassingen in de concept nota van uitgangspunten n.a.v. de consultatie beschreven en het vervolgproces

Aanpassingen

Minder hoog, anders ingedeeld

Na de consultatie is er geschoven met de bouwhoogten, waardoor de bebouwing aan de Dijksgracht wat lager kan worden en in het midden iets hoger. De maximale bouwhoogte van eventuele hoogteaccenten is teruggebracht van 50 naar 40 meter. Naast het behoud van beeldbepalende gebouwen in en rond het park, wordt ook onderzocht of er binnen de nieuwbouw nog beeldbepalende (delen van) gebouwen ingepast kunnen worden.

Groen

Een duidelijke wens uit de omgeving is meer aaneengesloten en bruikbaar groen. Om hier meer ruimte aan te geven, zijn de volgende aanpassingen gedaan:

Van 50% naar 70% onbebouwd

De bebouwing wordt geconcentreerd op een beperkt deel van het gebied. Hierdoor kan ca. 70% onbebouwd blijven. Ter vergelijking: in het principebesluit in 2017 werd uitgegaan van 50% onbebouwd terrein.

Meer ruimte voor ontmoeting

Er is meer ruimte voor openbare ontmoetingsplekken gemaakt in het deelgebied Dok.

Meer ruimte voor groen in de straten

In eerdere versies van het stedenbouwkundig raamwerk (zoals gepresenteerd in de eerste informatiekrant) zaten smalle, groene straten. In de consultatie werd opgemerkt dat groen in deze straten niet goed tot zijn recht zal komen. In de conceptnota van uitgangpunten zijn de smallere bebouwingsstroken daarom samengevoegd, waardoor er bredere straten ontstaan met meer ruimte voor groen.

Brug NEMO-pier

De meningen over de extra brug van het Marineterrein naar de NEMO-pier verschillen. Er wordt getwijfeld aan de noodzaak van deze brug en er is vrees voor aantasting van het open water van het Oosterdok en extra drukte/overlast.

Maar de meerwaarde wordt ook gezien, als er straks meer mensen wonen en werken en omdat deze brug een verbinding met de binnenstad geeft.

Vanwege deze discussie en omdat een tweede brug nu niet nodig is voor een goede ontsluiting, is er voor gekozen de beslissing over een eventuele verbinding over het Oosterdok door te schuiven in de tijd. Er wordt in dit stadium alleen een ruimtelijke reservering opgenomen in de plannen. De beoordeling over wenselijkheid, nut en noodzaak van deze verbinding wordt gekoppeld aan het moment waarop het gebied zich daadwerkelijk heeft ontwikkeld.

In de 2e informatiekrant staan de aanpassingen in de NvU samengevat en verbeeld.

Vervolgproces

Het college van burgemeester en wethouders besluit waarschijnlijk dit najaar de conceptnota van uitgangspunten vrij te geven voor inspraak. Tijdens deze officiële inspraakperiode kunnen belanghebbenden een zienswijze indienen. De reacties worden behandeld in een nota van beantwoording.

4

Gespreksverslagen buurtgesprekken

Samenvatting Buurtgesprekken Marineterrein 7-10 december 2020

De onderstaande reacties geven een samenvatting van de buurtgesprekken over het Marineterrein die zijn gehouden tussen 7 en 10 december 2020. Samen bieden ze een eerste impressie van de opmerkingen die zijn gemaakt.

Buurtgesprekken

1. Nieuwmarktbuurt en Prins Hendrikkade 7 & 9 december
2. Oostelijk Havengebied en Piet Heinkade 9 december
3. Kadijken en Plantagebuurt 8 december
4. Marineterrein, Oosterdok, Oosterdokseiland en Dijksgracht 8 & 10 december

Wat maakt het Marineterrein nu een betekenisvolle plek?

Het is een rustige, open, groene plek midden in de stad. De bewoners in de omgeving hebben vaak geen park in de buurt dus het Marineterrein vervult die functie.

Bouwhoogtes & stedenbouwkundig raamwerk

Over het algemeen vinden de buurtbewoners het stedenbouwkundig raamwerk te dicht bebouwd. Meer groen, minder bebouwing en meer ruimte tussen de bebouwing heeft de voorkeur.

De variatie in bebouwing en mix aan functies vinden de deelnemers interessant en wordt gewaardeerd.

Er zijn zorgen over de bouwhoogtes aan de randen. De suggestie is gemaakt om de hogere bebouwing meer in het midden van het terrein te concentreren en lagere bebouwing aan de randen. Hoogbouw moet geen afbreuk doen aan bijzondere aanzichten en gebouwen.

Behoud groene karakter

Maak meer ruimte voor groen in het stedenbouwkundig raamwerk en behoud het parkachtige karakter.

Open groen dat uitnodigt voor ontmoeting, ook een plek waar hondenbezitters kunnen wandelen met de hond.

Wonen

Het Marineterrein moet een gemengde wijk worden voor iedereen. Een mix van doelgroepen; sociale huur, middensegment en koopwoningen vinden de deelnemers belangrijk.

De ruimte voor innovatieve en bijzondere woonconcepten vinden de deelnemers interessant.

Bereikbaarheid

Meningen verschillen over de extra brug naar de Nemo landtong. Veel deelnemers twijfelen aan de noodzaak van de brug, vrezen voor extra drukte en vinden dat de brug afbreuk doet aan het weidse zicht over het water. Ook zijn zorgen geuit over de veiligheid en de doorstroming van het fiets- en wandelverkeer in de Museumhaven. Andere deelnemers zien wel de meerwaarde van de extra brug in omdat er meer mensen komen te wonen en werken.

De brugverbindingen hebben impact op de bewoners van de Museumhaven en de Dijksgracht. De gemeente gaat nader in gesprek met de Museumhaven, de bewoners van de Museumhaven en de Dijksgracht over dit onderwerp.

Bedrijvigheid

Het voorstel om innovatieve werkplekken te realiseren wordt gesteund. De oproep is gedaan om ook atelierruimtes, eventueel gecombineerd met wonen voor kunstenaars te maken.

Voorzieningen

De deelnemers benoemen dat het leuk zou zijn als er winkels, horeca en maatschappelijke voorzieningen bij komen, ook voor de omliggende buurten.

Leefbaarheid

De zorg is uitgesproken over de leefbaarheid en overlast wanneer het Marineterrein drukker wordt. Zowel voor de toekomstige bewoners als de directe omwonenden.

De ontwikkeling is een kans om de kwaliteit van het water waarin nu al gezwommen wordt te verbeteren.

Samenvatting Buurtgesprekken Marineterrein 14-17 december 2020

De onderstaande reacties geven een samenvatting van de buurtgesprekken over het Marineterrein die zijn gehouden tussen 14 en 17 december 2020. Samen bieden ze een eerste impressie van de opmerkingen die zijn gemaakt.

Buurtgesprekken

1. Kattenburg, Wittenburg, Oostenburg en Czaar Peterbuurt 14, 15 & 16 december
2. Oostelijk Havengebied en Piet Heinkade 17 december
3. Kadijken en Plantagebuurt december 17 december

Wat maakt het Marineterrein nu een betekenisvolle plek?

Het is een rustige, open, groene plek midden in de stad. Dat er een open plek midden in de stad is ontstaan, is bijzonder en maakt het gebied uniek.

De deelnemers voelen zich verbonden met het terrein omdat ze er naast wonen of uitzicht op het terrein hebben.

Bouwhoogtes & stedenbouwkundig raamwerk

Over het algemeen vinden de buurtbewoners het stedenbouwkundig raamwerk te dicht bebouwd. Er is begrip voor de ontwikkeling van het terrein, maar de voorkeur gaat uit naar minder bebouwing en meer ruimte voor groen.

De variatie in bebouwing en mix aan functies vinden de deelnemers interessant en wordt gewaardeerd.

Er zijn zorgen over de bouwhoogtes aan de randen van het gebied. Zowel aan de Kattenburgerstaat als aan de Dijksgracht. Voorkom verlies aan uitzicht, schaduw en geluidsoverlast door de weerkaatsing op de gebouwen.

Deelnemers vragen zich af of het stedenbouwkundig raamwerk innovatief genoeg is.

Behoud groene karakter

Zorg voor minder versnippering van groen. Het groen tussen de straten wordt niet als functioneel groen ervaren. Concentreer daarom het groen in een centraal park waar verschillende functies kunnen komen; sport, recreëren, moestuinen en een plek voor hondenbezitters.

Wonen

Het Marineterrein moet een gemengde wijk worden voor iedereen. Een mix van doelgroepen; sociale huur, middensegment en koopwoningen vinden de deelnemers belangrijk. De jongeren en ouderen uit de omliggende buurten moeten hier straks kunnen wonen.

Er is veel interesses voor innovatieve woonconcepten als wooncoöperaties en geclusterde woningen voor ouderen.

Bereikbaarheid & autovrij

Er is een zorg over de toename aan verkeer op de Kattenburgerstraat en de Piet Heinkade. Betrek deze straten daarom goed in de plannen.

Over het algemeen is er steun voor een autovrij Marineterrein. Maar, maak het dan ook echt autovrij: Hier kan je alleen wonen als je geen auto heb!

Deelnemers uiten hun zorg over de brug naar de Nemopier. De pier is nu al erg druk, de aanlanding van de brug zal voor gevaarlijke situaties zorgen.

Bedrijvigheid & voorzieningen

Het voorstel om innovatieve werkplekken te realiseren wordt gesteund. Maar dat betekent niet dat dergelijke initiatieven alleen op het Marineterrein kunnen landen. Innovaties kunnen ook landen in de omliggende buurten.

Realiseer voorzieningen die ook van meerwaarde zijn voor de omliggende buurten, zoals; sport, (betaalbare) horeca, supermarkt, huisarts.

Duurzaamheid

Dat het Marineterrein duurzaam ontwikkeld wordt vinden de deelnemers belangrijk. Kijk daarbij ook hoe de omliggende buurten hierbij betrokken kunnen worden. Bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit en energietransitie.

Leefbaarheid

De zorg is uitgesproken over de leefbaarheid en overlast wanneer het Marineterrein drukker wordt. Zowel voor de toekomstige bewoners als de directe omwonenden.

Zorg ervoor dat er met de ontwikkeling een goede verbinding gemaakt wordt met de omliggende buurten. Neem bijvoorbeeld een uitgangspunt op dat de ontwikkeling ten goede komt aan de omgeving.

5

Samenvatting gesprekken (bewoners) organisaties

In januari is de gemeente in gesprek gegaan met diverse (bewoners)organisaties op en rond het Marineterrein. Er is gesproken met:

1. Bewonersraad Nieuwmarkt / Groot Waterloo
2. Community Marineterrein
3. Buurtcomité Oostelijke Eilanden, Buurtplatform Kattenburg/Marineterrein & Bewoners Kattenburgerstraat
4. SMA – Stichting Museumhaven Amsterdam & VMA – Vereniging Museumhaven Amsterdam
5. Belangenvereniging Dijksgracht te water
6. Bewoners Piet Heinkade

De belangrijkste punten uit de gesprekken staan hieronder samengevat:

Community Marineterrein 13 & 27 januari 2021

Op dit moment telt Marineterrein Amsterdam een dertigtal organisaties, de community Marineterrein. Stuk voor stuk werken zij op hun manier aan het bedenken, testen en toepassen van oplossingen voor stedelijke uitdagingen.

Verbinding met de buurt:

De community heeft de wens de verbinding met de omliggende buurten te versterken. Bijvoorbeeld door initiatieven ook plaats te laten vinden in de omgeving.

Ambitie en programma:

De ambitie voor het programma op het Marineterrein moet hoog zijn. Zowel voor de bedrijven en instellingen als voor de woningen. Het is een kans om op het Marineterrein te experimenteren met bijzondere woonvormen, werkvormen en innovatieve bedrijven. Bewoners, bedrijven en instellingen die zich hier gaan vestigen moeten zich daar bewust van zijn. Om dit te realiseren moet er dan ook een zorgvuldige sturing zijn op wie hier aan deel wilt nemen.

Hybride werkplekken:

Corona heeft laten zien dat op afstand werken in veel gevallen goed mogelijk is. Dit zal in de toekomst ook zo blijven. Maakt daarom ruimte voor hybride werkplekken. Voor dergelijke plekken is het minder belangrijk om een compleet kantoor te hebben voor een bedrijf maar is het gericht op het delen van voorzieningen met verschillende bedrijven.

Benutten van daken en gebouwen:

De bebouwing op het Marineterrein zou ook onderdeel uit moeten maken van het groen en de openbare ruimte. Groene daken kunnen een ecologische, sport en recreatieve functies hebben. Via 'olifantenpaadjes' in gebouwen en loopbruggen kunnen de daken bereik worden en met elkaar verbonden worden.

Bewonersraad Nieuwmarkt /Groot Waterloo 25 januari 2021

De Bewonersraad is de buurtvergadering van de Nieuwmarktbuurt en Groot Waterloo. Alle buurtgenoten zijn welkom om mee te beraadslagen over het wel en wee van de buurt en vormen samen de bewonersraad.

Alternatieve verdichtingslocaties:

Verken alternatieve verdichtingslocaties zodat er minder woningen op het Marineterrein gerealiseerd hoeven te worden.

Tweede brugverbinding:

Er is begrip voor een tweede brugverbinding. Aangezien het gebied drukker gaat worden is het belangrijk dat het goed verbonden is met de omgeving.

Identiteit:

De deelnemers benoemen dat met de rechtlijnige inrichting het huidige karakter verloren gaat. Er wordt gerefereerd naar het alternatieve plan van het Buurtplatform Kattenburg-Marineterrein waar een centraal park is. Dit sluit beter aan op de identiteit van het gebied.

Groen:

In de omgeving van de Nieuwmarktbuurt is weinig groen. Wens om een park te behouden is daarom groot.

Leefbaarheid:

Er moet voorkomen worden dat het Marineterrein een pretpark wordt.

Vereniging Museumhaven Amsterdam & Stichting Museumhaven Amsterdam 25 januari 2021

De Stichting Museumhaven Amsterdam (SMA) zet zich in voor het behoud van het historisch varend erfgoed in zijn Amsterdamse samenhang. Samen met de Vereniging Museumhaven Amsterdam (VMA) voert de SMA het beheer over de museumhaven in het Oosterdok.

Tweede brugverbinding:

De deelnemers aan het gesprek geven de volgende argumenten tegen de tweede brugverbinding van het Marineterrein naar de IJtunnelpier:

- De IJtunnelpier is in de huidige situatie al erg druk. Hierdoor is er geen ruimte voor een veilige aanlanding van de brug.
- De huidige verbindingen zijn voldoende om het verkeer af te wentelen.
- De brug zal afbreuk doen aan het historisch aanzicht van het open water van het Oosterdok.
- Door de brugverbinding versplintert de museumhaven. De museumhaven kan niet voortbestaan met minder schepen.
- De brug zal een groter ruimtebeslag innemen dan zoals hij nu getekend is.
- De vereniging/stichting heeft recentelijk aanzienlijke investeringen gedaan voor de aanleg van nieuwe steigers.

Alternatieve verbinding:

De suggestie wordt gedaan om alternatieven te onderzoeken, zoals een pontje. Dit past goed bij het karakter van het gebied en biedt de mogelijkheid een directe verbinding met CS te maken.

Belangenvereniging Dijksgracht te water Januari 2020

De belangenvereniging Dijksgracht te water heeft n.a.v. het gesprek met de gemeente een brief opgesteld waarin ze pleiten voor de volgende punten (samenvatting van de brief) :

Bebouwing:

De hoogte van de geplande gebouwen is een grote zorg. Plaats daarom de geplande hoogteaccenten meer naar het midden van het Marineterrein en zorg dat de bebouwing aan de buitenzijden (w.o. Dijksgracht en Kattenburgerstraat) een maximale hoogte heeft van circa 15 meter. En maak de gevels van de nieuwe woonblokken, zeker die aan de buitenzijden groen.

Bewoning en verkeer:

DE BVD water pleit voor voldoende woningen voor lagere en middeninkomens en voor voldoende voorzieningen voor hen. Bestem de wijk voor mensen zonder auto. Houdt rekening met de bewoners van de historische schepen en met de bewoners die dicht bij de brug over de Dijksgracht liggen.

Groen:

Behoud alle bomen aan de Dijksgrachtkade en kijk of er nog meer ruimte voor groen en rust kan komen. De binnenstad heeft grote behoefte aan groen en vrije ruimte.

Geluid

Doe een gedegen onderzoek naar de te verwachten geluidsoverlast van het sportveld en andere openbare ruimtes aan de waterzijde. En zorg voor trillings- en geluidarme bouwmethodes.

Buurtplatform Kattenburg /Marineterrein, bewoners Kattenburgerstraat & Buurtcomité Oostelijke Eilanden Januari 2021

De leden van het Buurtplatform zijn actieve bewoners van de Oostelijke Eilanden en een ieder die zich hierbij betrokken voelt. Doel van het Platform is om van het Marineterrein een mooi stukje Amsterdam te maken, waar niet alleen gekeken wordt naar wat het economisch oplevert door het vol te bouwen met kantoorgebouwen, maar naar behoud van het maritieme karakter van het terrein en met behoud van veel groen.

Het buurtplatform heeft een buurtvisie opgesteld. Tijdens het overleg is dit besproken. De belangrijkste punten uit de buurtvisie zijn:

Meer openbaar groen: Het buurtplatform wenst meer groen in de plannen voor het Marineterrein. In de buurtvisie is dit ingetekend in een centraal park.

De Kattenburgerstraat onderdeel van de planvorming:

De Kattenburgerstraat moet opgenomen worden in de planvorming op het Marineterrein. Er is een zorg dat er een harde grens ontstaat tussen het Marineterrein en Kattenburg. Een grens door hoge bebouwing wat voor schaduwen geluidsoverlast zorgt moet voorkomen worden.

Geen eiland op een eiland: Er moeten woningen en voorzieningen komen waar ook Kattenburg wat aan heeft: betaalbare woningen, betaalbare horeca, een school, een crèche, atelierwoningen en buurtvoorzieningen. Er moeten snel goede langzaamverkeersverbindingen komen naar de rest van de Oostelijke Eilanden en via de NEMO-pier naar het Oosterdokseiland en de Nieuwmarktbuurt.

Stedenbouwkundig alternatief voorstel 'Centraal Park': De buurtvisie is gevisualiseerd in een alternatief plan. Het alternatief plan is op deze website te zien:

www.buurtorganisatie1018.nl

Bewoners Piet Heinkade
Februari 2021

De bewoners van de Piet Heinkade zijn overburen van het Marineterrein. Het terrein bepaalt voor een groot deel hun uitzicht. In het gesprek zijn de volgende punten besproken:

De bewoners van de Piet Heinkade ervaren een stapeling van problemen wat ten koste gaat van hun leefbaarheid.

Extra autoverkeer, extra treinen, Rijnboten die aanmeren in de Zouthaven, bussen die parkeren langs de Piet Heinkade, doorgaande hoofdcorridor voor autoverkeer en parkeeroverlast. Vanwege deze ontwikkelingen neemt het aantal slaapverstooren met 358 procent toe de komende tien jaar. Kortom bewoners ervaren dat de Piet Heinkade het afvoerputje aan het worden is.

In het gesprek hebben de bewoners deze problemen geagendeerd om zo te voorkomen dat de ontwikkeling van het Marineterrein zorgt voor een grotere beperking van de leefbaarheid. Met name uiten de bewoners hun zorgen over de bouwhoogte, gebrek aan groen en parkeeroverlast.

Procesbegeleiding:
inbo

In opdracht van:
gemeente Amsterdam